

İslam'ın, önemle üzerinde durduğu konulardan biri de “çalışma”dır. İslam, herkesin imkan ve şartlarına göre çalışıp hem kendisine, hem de topluma faydalı olmasını ister. Çalışmadığı için başkalarına el açmak zorunda kalan insanların toplumda başarılı ve mutlu olamayacağını söyler. Bunun içindir ki İslam, cinsiyet farkı gözetmeden herkesi imkanlarına göre farklı alanlarda çalışmaya teşvik eder.

Kuran'da kadından, kadının toplum içindeki sosyal ve hukuki durumundan bahseden ve 176 ayetten oluşan “Nisa” Süresi'nin varlığı bile, İslam'ın kadına bakış açısını göstermek bakımından yeterlidir. Bu süre, o devrin Araplarını şaşırtan şu ayetle başlar: “Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan eşini yaratan ve ikisinden birçok erkek ve kadınlar üretilen Rabbinizden sakının...” Bu mesaj, putperest Arapların, tüm örf, adet ve dünya görüşlerini alt üst eder nitelikteydi. Ayete göre aynı maddeden yaratılan kadın ve erkek eşitti. Her konuda ve yaptıkları her şeyde Allah'a karşı aynı derecede sorumluydu. Bu durum Arapların kadın anlayışını temelden değiştiriyordu.

Hz. Peygamber'in “*Cennet anaların ayakları altındadır*” sözüyle manevi değeri yükselen kadınlar, İslam dininde (evlilikte rıza, miras, boşanma gibi) o gün için hayali bile düşünülmemeyecek haklara sahip olmuştur.

“İçinizden erkek-kadın kim hayırlı bir iş yaparsa onun amelini elbette boş çıkarmayacağım.” “*Erkek veya kadından kim mü'min olarak Salih bir amel işlerse, işte onlar cennete girerler...*”

şeklinde buyrulan birçok ayette kadınların da erkekler gibi yaptıkları işlerin karşılığını göreceğinin ifade edilmesi, İslam'a göre, emir ve yasaklar karşısında (istisnalar dışında) kadın erkek ayrımının olmadığı bir delilidir.

Hz. Peygamber döneminde kadının çalışmasına engel olunmadığı gibi, işler arasında da kadın ve erkek işi diye bariz bir ayırım da yoktur. Ancak bazı işleri doğal olarak kadınların, bazılarını da erkeklerin yaptığı söylenebilir. Kadının çalışması ya da kadınsı olan işler konusu tamamen örfün belirlediği bir konudur. Söz konusu dönemde kadın savaşta, tedavide, iplik eğirmede, örgücülük ve dokumacılıkta dikişte, sepet vb. örmede, boyamada, ev işlerinde, çobanlıkta, hisbede (zabıta olarak), sütanne olarak, ticaretle, süslemede (makyajcılık ve berberlikte), ebelikte, temsilci olarak, bilfiil sosyal hayatın içindeydi.

İşte bundan dolayıdır ki “Resulullah (s.a.v.), kabiliyet ve eğitim durumlarına göre kadın sahabelere zaman zaman çeşitli görevler vermiştir. Görev alan kadın sahabelerin başında Şifa binti Abdullah gelmektedir. Zira O, İslam'ın ilk dönemlerinden beri nadir okuma yazma bilen

bayanlardan biridir. Şifa binti Abdullah'ın öğretmenlik yaptığını bizzat Resulullah (s.a.v.) 'ın ifadelerinden öğreniyoruz. Şifa binti Abdullah'ın okuma yazma bilmesi aynı zamanda O'nun çarşı pazarı denetleme görevini üstlenmesini de sağlamıştır. Bu görevin Hz. Ömer (r.a.) döneminde verildiğine dair bilgiler de bulunmaktadır. Zira Hz. Ömer, Şifa'ya çok değer verir ve her zaman O'nun görüşlerine başvururdu.

Çarşı pazarı kontrol etmekle görevli bir başka bayan sahabe ise Selma binti Nuheyk'tir. Selma, sokakları gezer, iyiliği emreder ve kötülükten sakındırmaya çalışırdı. Resulullah (s.a.v.) 'ın sağlığında Kur'an'ı baştan sona ezberleyen tek bayan sahabe olan Varaka binti Abdillab b. Haris el-Ensari'yi (Ümmü Varaka binti Nevfel olarak da bilinir), bu bilgisinden dolayı Resulullah (s.a.v.), zaman zaman ziyaret ederdi. Resulullah (s.a.v.), bizzat kendisi Ümmü Varaka'yı kendi ev halkına namaz kılmak üzere imam tayin etmiş ve kendisine birde erkek müezzin atamıştır. Asıl ismi Huceybe olup daha çok Ümmü Derda es-Suğra olarak bilinen bu bayan sahabe fakih ve âlimdi. Erkekler gelip kendisinden ilim ve fıkıh tahsil ederlerdi. Ders halkası vardı, Malik b. Mervan bizzat halife iken gelip ders halkasına katılanlardan idi.

İslam'da kadın istihdamı dendiğinde belki ilk akla gelen Hz. Peygamber'in Muhterem zevcesi Hz. Ayşe'dir. Hz. Ayşe, son derece zeki, sosyal hayatla ilgili, eğitim-öğretim ile iç içedir. Hz. Ayşe'nin siyasi konular, hatta savaşa bile katılmıştır. Onun kadınların savaşa katılmayıp hacca gitmeleri emredilmeden ve örtünmeye dair hüküm nazil olmadan evvel bazı gazalara iştirak ettiği anlaşılmaktadır. Hatta bazı rivayetlere göre, Hz. Ayşe Bedir Savaşı'nda bulunmuş, Uhud Savaşı'nda Hz. Ayşe yaralılara sırtında taşıdığı kırıbadan su vermiştir. Hz. Ayşe'nin tarih ve edebiyata vukufu, hitabet ve şiirdeki yeteneği ondan ders okuyanlar tarafından rivayet edilmektedir. Hişam b. Urve diyor ki: "Hz. Ayşe kadar Kur'an'a, helal ve harama vakıf, şiirde söz sahibi kimse görmedim." Hz. Ayşe zamanının tıbbını da bilirdi. Hz. Peygamber'in hastalığı esnasında onu ziyaret eden doktorların verdiği ilaçları öğrenir, bunları Hz. Peygamber'e hazırlardı.

Not: Bu yazı makale, köşe yazısı vs. gibi akademik bir yazı değildir. Sadece ders notu olarak kullanılmaktadır..